

KVALITETSDEKLARATION

Gymnasieskolan: elever per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0103

Referenstid

15 oktober 2022

Sveriges officiella
statistik

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken avser att visa antal elever per program och inriktning i gymnasieskolan. Statistiken visar även studieflöden och programbyten. Statistiken redovisas på nationell nivå.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens övergripande ändamål är att bilda underlag för analys, uppföljning och utvärdering av gymnasieskolornas verksamhet på nationell och lokal nivå.

Statistiken utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå. För mer information om Skolverkets statistik, se <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet elever i gymnasieskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal elever på de olika gymnasieprogrammen och inriktningarna, men det finns också behov av mer detaljerad statistik över hur eleverna får sin undervisning, som till exempel lärlingsutbildning, spetsutbildning, idrottsutbildning och särskilda varianter.

Huvudanvändarna är Skolverket, SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolenheter, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i det slutliga observationsregistret används även till internationell rapportering.

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna avser antalet elever i gymnasieskolan läsåret 2022/2023. Målstorheterna stämmer väl överens med användarnas intressestorheter.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är samtliga elever inskrivna i gymnasieskolan aktuellt läsår.

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i gymnasieskolan per den 15 oktober. Referenstidpunkten 15 oktober är vald för att de flesta byten av program eller inriktning ska ha hunnit genomföras. Elevernas utbildning vid referenstidpunkten kan därmed antas vara representativ för hela läsåret. Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation anses god då merparten elever inskrivna i gymnasieskolan bör finnas inskrivna på en skolenhet den 15 oktober.

1.2.2 Variabler

Statistiken baseras på uppgifter från CSN:s studeranderapportering, Skolverkets skolenhetsregister, Registret över totalbefolkningen (RTB) samt Registret över befolkningens utbildning. Nedan anges de variabler som redovisas i statistiken.

Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från Registret över totalbefolkningen. Målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Skolår. Skolår 1–3. Variabeln hämtas från CSN:s studeranderapportering.

Huvudman. Anger vilken typ av huvudman en skolenhet har; kommun, region eller enskild. Variabeln härleds från Skolverkets skolenhetsregister.

Gymnasieprogram. Det finns 18 nationella gymnasieprogram, 4 introduktionsprogram, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål samt International Baccalaureate. Observationsvariabeln är studievägs kod som hämtas från CSN:s studeranderapportering. Mer information om studievägs koder finns på Skolverkets hemsida www.skolverket.se.

Svensk/Utländsk bakgrund. Inrikes född i Sverige med minst en inrikes född förälder respektive utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar. Variabeln hämtas från RTB.

Kön. Kvinnor, män. Variabeln härleds från individens personnummer.

Folkbokföringskommun (och län). Elevens folkbokföringskommun. Variabeln härleds från RTB.

Skolkommun (och län). Kommun där skolenhet är belägen. Variabeln härleds från Skolverkets skolenhetsregister.

Skolenhet. En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska ansvaret. Skolenhetskoder hämtas från CSN:s studeranderapportering.

Föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Förgymnasial, gymnasial samt kort eller lång eftergymnasial utbildning. Avser biologiska föräldrar. Variabeln härleds från Registret över befolkningens utbildning.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, huvudman, kön, svensk/utländsk bakgrund, föräldrarnas högsta utbildningsnivå, skolår och gymnasieprogram/inriktning.

1.2.5 Referenstider

Statistikens referenstidpunkt är 15 oktober 2022 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över gymnasieskolans elever är en totalundersökning, och den allmänna bedömningen är att den statistik som redovisas håller god kvalitet. Materialet granskas löpande under insamlingens gång. Huvudmännen till skolenheterna som finns inrapporterade i materialet får en återrapport innan publicering och därför möjlighet att återkoppla om något inte skulle stämma.

Det finns dock en osäkerhet gällande om skolenheter rapporterat in samtliga asylsökande elever i gymnasieskolan till CSN, se mer information i avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2 Osäkerhetskällor

Elever med tillfälliga personnummer är elever som saknar personnummer t.ex. för att de är nyanlända eller har skyddad identitet. I statistiken finns 3 697 individer med tillfälliga personnummer. Det innebär att det för dessa individer inte går att koppla någon bakgrundsinformation från andra personregister eller göra jämförelser över tid. Därmed ingår ej dessa individer i flertalet av de redovisningsgrupper som används.

En annan osäkerhet är om alla asylsökande elever som finns på skolenheterna är rapporterade, se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2.1 Urval

Statistiken baseras på en totalundersökning och påverkas därmed inte av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation är elever i gymnasieskolan inrapporterade till CSN den 15 oktober 2022. Elever som har avbrutit studierna före eller börjar studierna efter den 15 oktober ingår därför inte i statistiken.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om elever i gymnasieskolan samlas in via CSN:s studeranderapportering, där samtliga elever ska rapporteras. Hur inrapporteringen praktiskt går till finns att läsa i CSN:s handledningar för studeranderapportering på www.csn.se.

Även om uttaget av uppgifter från CSN som skickas till SCB görs den 15 oktober kan skolenheter ha rapporterat in sina uppgifter till CSN i ett tidigare skede. Skolenheter ska dock uppdatera varje förändring till CSN:s studeranderapportering. SCB får även en fil i december av CSN. Den filen används dels för att se om elever får lärlingsersättning, dels för att se hur elever som är rapporterade på två skolenheter den 15 oktober är rapporterade i december.

Elever som är rapporterade på två skolenheter såväl den 15 oktober som i december fördelas slumpmässigt till en skolenhet. Det rör sig om cirka 610

elever på drygt 510 skolenheter. Detta kan ha en viss påverkan på skolnivå men ingen påverkan bör förekomma på riks- och kommunnivå.

Referenstidpunkten 15 oktober är vald för att eleverna i allmänhet har gjort ev. byte av program eller inriktning då. Elevens utbildning vid referenstidpunkten kan därför antas vara representativ för hela läsåret.

Det kan förekomma att elever som har slutat fortfarande finns kvar i skolenheternas system och felaktigt rapporteras in till CSN. Det kan också förekomma att elever som egentligen studerar i en annan skolform än gymnasieskolan, till exempel kommunal vuxenutbildning eller gymnasiesärskolan ingår i rapporteringen. Det har inte gjorts några studier på detta men bedömningen är att detta inte är något stort problem och antas inte påverka statistiken nämnvärt.

2.2.4 Bortfall

Det kan förekomma undertäckning i form av att elever inte inrapporteras till CSN. Inga studier har genomförts särskilt kring detta, men då skolans studeranderapportering utgör underlag för elevens studiebidrag är det troligt att ev. ofullständig rapportering uppmärksammas och åtgärdas. När det gäller asylsökande, som inte är berättigade studiemedel, är osäkerheten större. Det har visat sig att vissa skolenheter inte rapporterar in elever som inte är berättigade till studiemedel till CSN, till exempel asylsökande. Alla elever ska dock enligt instruktion rapporteras in till CSN oavsett om de är berättigade till studiemedel eller inte. Det kan därför finnas en viss underskattning av elever som inte är berättigade till studiemedel. Det finns inga indikationer på att det skulle påverka statistiken i större utsträckning.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. Skolenheterna rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler såsom födelseland och hemkommun saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också i föräldrarnas utbildningsbakgrund. I materialet finns totalt 364 431 individer. Av dessa saknar 4 067 elever folkbokföringsuppgifter och 14 297 elever saknar uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå (inkluderat personer med tillfälliga personnummer). För det partiella bortfallet av folkbokföringsuppgifter sker det en bortfallsjustering, se avsnitt 2.2.6 *Modellantagande*.

Bortfallet bedöms ha liten påverkan på tillförlitligheten i stort.

2.2.5 Bearbetning

Material som inkommer bearbetas maskinellt efter på förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samgranskning mot registren över slutbetyg i grund- resp. gymnasieskolan. Vidare kontrolleras bl.a. felaktiga studievägs-koder med hjälp av studievägsregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, dubletter etc.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer, dock inte för dem som har tillfälliga personnummer.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några fel från bearbetningsfasen som kan snedvrída statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

För elever som saknar värden på folkbokföringskommun så imputeras värden utifrån var elevens skolenhet är belägen. Detta omfattar ca en procent av eleverna och bedöms ha en liten påverkan på pendlingsstatistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken.

Preliminär statistik över antal elever per program, skolår och kön redovisas ungefär en månad efter referenstidpunkten. Statistiken är avrundad till närmaste hundratal vilket gör att summeringar inte alltid stämmer. Vid jämförelser mellan de två publiceringarna brukar den preliminära statistiken överensstämma väl med den slutliga.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 5 månader.

Framställningstiden för den preliminära statistiken är ca 1 månad.

3.2 Frekvens

Uppgifter samlas in vid en årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag. Den slutliga statistiken redovisas årligen. Därutöver redovisas årligen preliminär statistik.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplanen för serien Skolverkets officiella statistik. www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/nar-publiceras-statistiken.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Möjlighet finns att ta fram dynamiska tabeller i Skolverkets statistikdatabas: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning>. I databasen presenteras uppgifterna på riks-, kommun- och skolenhetsnivå. Där redovisas också statistiken per huvudman. Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riks-, läns- och kommunnivå i jämförelsetalsdatabasen www.jmftal.artisan.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över elever i gymnasieskolan är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodatabas finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodatabas (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0103.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Insamlingen har inte genomgått några omfattande förändringar sedan 1986. År 1992 ändrades referenstidpunkten från 15 september till 15 oktober.

Under åren har gymnasieutbildningarna förändrats, vilket kan försvåra jämförbarheten över tid. Bland annat har programstruktur, innehåll och betygssystem ändrats i och med de olika reformer som genomförts. Det har också skett förändringar i skolornas organisation och huvudmannaskap. I början av 90-talet övergick skolorna från att vara statligt styrda till att vara kommunala. I samband med detta öppnades det upp för andra än kommuner, regioner och staten att bedriva skolverksamhet med offentlig finansiering.

Jämförbarheten mellan gymnasieprogrammen innan och efter den senaste gymnasieformen 2011 är inte möjlig då programinnehåll skiljer sig åt. Det är viktigt att komma ihåg att olika elevgrupper inom utländsk bakgrund, nyinvandrade elever och föräldrars utbildningsnivå är heterogena över tid. Eleverna inom respektive grupp har bl.a. gått i svensk skola olika lång tid, har olika tidigare skolgång och kommer från olika länder vilket kan variera från år till år. Till det varierar föräldrarnas utbildningsnivå mellan och inom elevgrupperna och även mellan åren. Även jämförbarheten för kommuner och skolenheter med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora.

Den 1 juli 2011 ersattes begreppet "skola" av ett nytt organisatoriskt begrepp – skolenhet. Införandet av skolenhetsbegreppet innebär att jämförelser mellan skolor och avseende antal skolor inte kan göras för tidsperioder som sträcker sig över angivet datum.

I juli 2022 så ersatte försäljnings- och serviceprogrammet det tidigare handels- och administrationsprogrammet. Det finns skillnader mellan programmets examensmål och möjliga inriktningar vilket påverkar jämförbarhet över tid på programnivå.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det har under årens lopp gjorts en del mindre justeringar vad gäller variabelinnehåll och definitioner. För några redovisningsgrupper går det dock inte att göra meningsfulla jämförelser över tid utan att ta hänsyn till de

förändringar som skett mellan åren. De flesta jämförelser mellan redovisningsgrupperna (se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB.

Genom att samköra materialet med andra register ges möjlighet att följa eleverna i gymnasieskolan över tid, till exempel för att se andel som erhåller examen från gymnasieskolan, går över till högskolan eller som etablerar sig på arbetsmarknaden efter gymnasieskolan. Eftersom statistiken innehåller samma skolenheter som i undersökningen om pedagogisk personal går det även bra att studera t ex lärartäthet.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register för att skapa ny statistik. På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser avseende elever med tillfälliga personnummer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

För statistiken är den numeriska överensstämmelsen generellt god. Vid redovisningen av föräldrarnas utbildningsnivå samt över svensk och utländsk bakgrund blir inte alltid summan av delarna lika med totalen på grund av partiellt bortfall. Elever som står registrerad på preparandutbildning är inkluderad i summeringar av introduktionsprogrammen och totaler men är inte redovisad som ett eget program.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter. I Skolverkets föreskrifter 2011:142 (grundföreskrift), senaste ändring [2022:447](#), om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. regleras närmare vilka uppgifter om elever i gymnasieskolan som huvudmannen ska lämna samt att uppgiftslämningen kan fullgöras genom rapportering till Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Huvudmannen är vidare enligt 6 kap. 6 § studiestödslagen ([1999:1395](#)), 6 kap. 9 § studiestödsförordningen ([2000:655](#)) och enligt CSN:s föreskrift CSNFS [2001:6](#) skyldig att lämna uppgifter till CSN rörande elever i gymnasieskolan.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr [912/2013](#). Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till OECD och Eurostat.

F Historik

Uppgifterna rörande elever i gymnasieskolan har samlats in sedan början av 1970-talet (gruppstatistik). Sedan 1986 har insamlingen skett på individnivå. 1992 ändrades referenstidpunkten från 15 september till 15 oktober. Dagens insamling bygger på underlag från CSN och har så gjort sedan 1986.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Christina Sandström
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 332 00